

کوتاه از دیپلماسی

سخنگوی پنتاگون درباره چالش دریایی:

از مسیر دیپلماتیک ناراضیاتی مان

راه ایران اعلام می‌کنیم

● **ایسنا:** سخنگوی وزارت دفاع آمریکا در یک کنفرانس خبری راهکار ارتش این کشور را برای کاهش احتمال تنش میان نیروی دریایی آن با نیروی دریایی سپاه پاسداران در خلیج فارس بیان کرد.
به گزارش پایگاه اینترنتی اردو پوینت، جان کربی، سخنگوی وزارت دفاع آمریکا، روز دوشنبه در یک کنفرانس خبری در پاسخ به سوّالی درباره فعالیت نیروهای نظامی این کشور در منطقه و لزوم تعامل ارتش آمریکا با سپاه پاسداران در راستای کاهش احتمال درگیری گفت: فکر نمی‌کنم تمایلی برای هرگونه برقراری ارتباط عملیاتی یا استراتژیک میان آمریکا و سپاه پاسداران وجود داشته باشد.
ما کانال‌های دیپلماتیکی داریم که به‌خوبی از طریق آنها ناراضیاتی‌هایمان را با تهران مطرح می‌کنیم. کربی با استناد به ادعای پنتاگون مبنی بر نزدیک‌شدن قایق‌های سپاه پاسداران به کشتی‌های آمریکایی در هفته‌های گذشته در خلیج فارس، گفت که هر دو طرف امکان برقراری ارتباط از طریق همدار رادیویی را داشته‌اند و اگرچه این رخدادها به خشونت و درگیری کشیده نشد، «غیرضروری، ناامن و مطمئنا غیرحرفه‌ای بوده‌اند».

نماینده روسیه دروین:

فروپاشی برجام خیال خام است

● **ایسنا:** نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین از پیشرفت روند مذاکرات احیای برجام در هفته‌های اخیر خبر داد.
میخائیل اولیانوف نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین در صفحه توئیترش درباره روند مذاکرات وین نوشت: «با تعجب نظرات برخی تحلیل‌گران را می‌خوانم که مدعی هستند مذاکرات وین درباره برجام درحال فروپاشی است. این خیال خام کسانی است که در ضد تلاش‌ها در راستای تقویت مقررات عدم تسلیحاتی مبتنی بر معاهده این‌تی هستند. در دنیای واقعی این مذاکرت درحال پیشرفت است».

سخنگوی وزارت خارجه:

مذاکرات برجامی جمعه ادامه می‌یابد

● سخنگوی وزارت خارجه از ادامه گفت‌وگوهای کمیسیون مشترک برجام در وین در روز جمعه این هفته خبر داد.
سعيد خطیب‌زاده در نشست خبری روز دوشنبه خود گفت: هفته گذشته کمیسیون فصلی برجام ادامه نشست خودش را داشت که شب‌به این هفته به پایان رسید و این دوره شنبه‌شب هیئت ایرانی برای برخی مشورت‌ها به پایتخت‌ها بازگشتند؛ آقای عراقچی و هیئت مذاکره‌کننده ایرانی هم به ایران برگشتند و درحال رازین‌ها در پایتخت هستند.
همچنین چهارشنبه هفته گذشته بنده سخنرانی در مجمع عمومی سازمان ملل کمیته اطلاعات درخصوص انحصار جمهوری آمریکا و اینترنت توسط ایالات متحده در برخی کشورها و آزارهای ضداطلاعاتی که علیه برخی کشورهاست، انجام دادم و این هفته نیز کمیسیون مشترک برجام از روز جمعه کار خودش مجدداً از سر می‌گیرد.
سخنگوی وزارت خارجه در پاسخ به پرسشی درباره روند مذاکرات وین با بیان اینکه وزارت امور خارجه مأموریت‌محور است و براساس مأموریت و مسیری که نهادهای بالادستی تعریف می‌کنند، حرکت می‌کند، گفت: در وین نیز در همین چارچوب حرکت می‌کنیم؛ هر سه کارگروه، کارهای جدی انجام دادند و دو متن به‌صورت اولیه هم در قسمت هسته‌ای و هم رفع تحریم‌ها داریم. وقتی متن به مرحله نگارش می‌رسد، یک مقداری دقت می‌خواهد و براساس دقت جلو می‌رویم.
تجبعیلی نداریم و البته اجازه نخواهیم داد که گفت‌وگوها و در چارچوب برجام فرسایشی شود.
سخنگوی دستگاه دیپلماسی درباره اخباری درباره تعیین نماینده‌ای از سوی سازمان ملل برای موضوع هسته‌ای ایران، ضمن تکذیب این خبر، اظهار کرد: نمی‌دانم این مسئله از کجا آمده است.
بحث هسته‌ای ایران، موضوعی بین اعضای ۴+۱ است. همان‌طورکه موضوعات منطقه‌ای به کشورهای فرامنطقه‌ای مربوط نمی‌شود، موضوع هسته‌ای نیز صرفاً مربوط به همین کشورهاست. او درباره ادعای یکی از رسانه‌های آمریکایی مبنی بر اینکه در مذاکرات وین، ایران و آمریکا درمورد لغو تحریم اشخاص و نهاد‌ها به توافق رسیده‌اند اما تحریم شرکت‌ها در ازای انجام تعهدات هسته‌ای ایران رفع خواهد شد، گفت: گزارش‌های پراکنده رسانه‌ها مورد تحلیل شما قرار نگیرد.
موضع جمهوری اسلامی این است که تمامی تحریم‌ها باید لغو شود. خطیب‌زاده درباره اینکه آیا ایران بدون راستی‌آزمایی تعهدات را خواهد پذیرفت گفت: براساس توافقاتی که تا امروز انجام شده، باید تمامی تحریم‌های عمومی بخش شرکت‌های مالی به‌صورت یک‌جا رفع شوند. وی با بیان اینکه اختلافاتی درباره برخی افراد و اشخاص است که آنها موضوع اختلاف هستند، اظهار کرد: درخصوص لغو تحریم نیز یک‌بار گفت‌م بار دیگر نیز می‌گویم، آنچه در برجام نوشته شده، ملاک عمل ما خواهد بود و با سیاست داخلی ایالات متحده کاری نداریم.

روح‌اله نخعی؛ مذاکرات وین تقریباً از بعد تعطیلات نوروز در ایران کلید خورده و تا امروز، یعنی حدوداً یک ماه بعد، هنوز در جریان هستند. البته، هیئت‌های حاضر در وین تمام این مدت را در ارتش مشغول مذاکره نبوده‌اند اما بازگشت‌های آنها به پایتخت‌هایشان هم تنها برای بررسی و رازینی با مقامات درباره روند مذاکرات و گزینه‌های پیش‌رو و احتمالاً برداشتن لباس‌های تمیز جدید برای سفر بعدی بوده است.
گفت‌وگوها با فشرده‌گی و سرعت کم‌سابقه‌ای در جریان هستند. این سرعت هم البته بی‌دلیل نیست، توافق سه‌ماهه روبه‌انصام ایران با آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای، فشار تحریم‌ها علیه ایران و مزاحمت آنها برای روند مقابله با بحران جهانی کووید ۱۹ و نیز نزدیکی انتخابات ریاست‌جمهوری در ایران که ممکن است دولت ایران را برای چند ماهی در برزخ انتقال دولت قرار دهد، از جمله دلایل این سرعت هستند.

اما با وجود این سرعت، اطلاعات چندانی به‌طور مستقیم از روند گفت‌وگوها در دسترس نیست. مقامات حاضر و درگیر در گفت‌وگوهای برجامی، اغلب حرفی بیش از این نمی‌زنند که گفت‌وگوها در جریان است، طرفین در پیگیری مذاکرات جدی هستند و راه سخت و طولانی تا رسیدن به توافق در پیش است. در این خلا خبری، ایده‌ها، شایعات و گمانه‌زنی‌هایی مطرح شده‌اند که غیرعلنی‌بودن محتوای مذاکرات تعیین تکلیف آنها را دشوار کرده است. در این میان، دو مسئله بین ناظران ماجرای وین و نیز مردم پیگیر آنها در ابهام باقی‌مانده که در این نوشته‌ها قصد داریم، تلاشی برای روشن‌تر کردن آنها کنیم.

۱. داستان گزارش المیادین از چه قرار بود؟

یکشنبه‌شب این هفته، روز پرخبر و وحاشیه‌ای در صحنه سیاست خارجی ایران بود. یکی از این اخبار، گزارشی از شبکه لبنانی المیادین بود که نزدیک به هزارالله لبنان تصور می‌شود. این گزارش به توافق‌هایی جدید بین ایران و آمریکا از یک‌سو و ایران و بریتانیا از سوی دیگری می‌پرداخت که مدعی شده بود در مجموع پنج زندانی دوتابعیتی از ایران و چهار زندانی ایران از آمریکا آزاد شده‌اند و هفت‌میلیارد دلار و ۴۰۰ میلیون پوند منابع ایران از پرونده‌های جداگانه، به ایران تحویل داده

سیدمحمدهادی موسوی: مذاکرات وین، وارد مراحل نهایی شده و براساس آنچه دیپلمات‌ها اعلام کرده‌اند، بخش نهایی مذاکرات، درباره نحوه رفع تحریم‌ها و برگشت ایران به تعهدات برجامی است. خبرهای مختلفی از اختلاف طرفین، به‌ویژه ایران و آمریکا، در این زمینه به گوش می‌رسد. ایران همواره تأکید کرده که تمام تحریم‌هایی که در دوران ترامپ و پس از خروج آمریکا از برجام اعمال شده، باید برداشته شوند و پس از راستی‌آزمایی، ایران به تعهدات خود بازمی‌گردد.

اما تحریم‌هایی که در دوران ترامپ اعمال شد، چه تحریم‌هایی هستند؟
دولت ترامپ، با خروج از آمریکا و امضای یک فرمان اجرایی (Execution Order) همه تحریم‌هایی را که در برجام از سوی آمریکا لغو و متوقف شده بود، مجدداً اعمال کرد. تحریم‌های هسته‌ای آمریکا علیه ایران، هم شامل تحریم‌هایی هستند که براساس دستور رؤسای جمهور آمریکا اعمال شده بود و هم تحریم‌هایی که کنگره آمریکا با بهانه توسعه فناوری هسته‌ای بر افراد حقیقی و حقوقی اعمال کرده بود. براساس برجام و قطع‌نامه ۲۲۳۱، تحریم‌های رئیس‌جمهور آمریکا، «لغو» و تحریم‌های کنگره آمریکا «متوقف» شده، اگرچه آمریکا موظف است هشت سال پس از روز اجرای برجام تحریم‌های کنگره آمریکا را نیز «لغو» کند؛ اما پس از ترامپ از برجام، همه این تحریم‌ها مجدداً اعمال شده است. پس از آن نیز دولت ترامپ تلاش کرد افراد حقیقی و حقوقی را که پیش‌تر ذیل تحریم‌های هسته‌ای بودند، ذیل تحریم‌های دیگر آمریکا مانند تحریم‌های حقوق بشر،

به‌ویژه از دوران پس از پایان جنگ تحمیلی و پذیرش قطع‌نامه ۵۹۸ با تدبیر امام راحل و انتخاب یک راه‌حل دیپلماتیک برای خاتمه‌بخشیدن به یک جنگ تمام‌عیار هشت‌ساله نظامی، مورد توجه باشد.

فارغ از تبعات و میزان اثرگذاری‌های بخش‌های مختلف نظرات وزیر خارجه کشور که همان‌گونه که ایشان هم تصریح بر رضایت‌ناداشتن به پیش‌ان در شرایط فعلی داشته و در قایل صوتی هم منعکس شده است و شاید بهتر بود که به وقت خود علنی می‌شد، نگاه به این پرونده از این منظر هم می‌تواند مورد توجه باشد که آیا اگر تعیین تکلیف «درحیث و اُولویت‌دادن» به هر یک از این دو «عنصر» برای تعیین و تبیین مسیر راهبردی کشور پس از چهار دهه پرتلاطم، بتواند با عبور کم‌هزینه‌تر و منطقی‌تر در فضای نسبتاً متشنج پیش‌رو و به بهانه انتشار فایل صوتی، به مطلوب همگانی نزدیک شود، سود و فایده آن برای «درون‌نظام» و «عوامل وابسته بیرونی آن»، «دست‌وردي گران‌قدر» نخواهد بود؟
بدیهی است هیچ‌کس در ضرورت وجودی هر دو عنصر و بازیگران صحنه دیپلماسی و میدان دفاعی برای تداوم حیات و پالندگی نظام که ضرورت تام و تمام دارد، تردیدی به خود راه نمی‌دهد. اما ملاحظه اصلی اساسی این بحث و جدل مبانی، بر این محور استوار است که تعریف نقش‌آفرینی و عنصر اثرگذاری هر یک از این دو بازیگر، همانند شرایطی که در تمامی نظام‌های قانون‌مند فعلی حاکم در جهان ساری و جاری است، منوط و مشروط به آن خواهد بود که هدایت اصلی راهبرد نظام در اختیار کدامین عنصر باشد که با هماهنگی و همراهی دیگری سکان هدایت را به دست

دیپلماسی

نگاهی به ۱۲ ادعا درباره گفت‌وگوهای وین

ماه می شایعه

گزارش المیادین وتأثیر مذاکرات وین بر گفت‌وگوی تهران - ریاض

این پنج اقدام، مسائلی باشند که دو طرف واقعا درباره آنها به‌نوعی توافق رسیده‌اند، به این معنا که در پایان مذاکرات و در صورت دستیابی به توافق، بازگشت آمریکا به برجام و بازگشت ایران به اجرای کامل تعهدات برجامی‌اش، این اقدامات از جمله اقداماتی باشند که طرف‌های گفت‌وگو قرار است انجام دهند؛ اما جمله معروفی درباره گفت‌وگوهای برجامی در دوران پیش از توافق هسته‌ای تکرار می‌شد که اکنون نیز کارایی دارد: تا وقتی درباره همه‌چیز توافق نشده، درباره هیچ‌چیز توافق نشده است. به این معنا که تا وقتی همه اقداماتی که باید انجام شوند و نقطه هدف نهایی بازیگران برجام مشخص نشود، هیچ اتفاقی نخواهد افتاد. در نتیجه، حتی اگر بحث درباره این موضوعات خاص به پایان رسیده باشد، تا وقتی که احیای برجام به‌طورکامل مورد توافق قرار نگرفته، هیچ‌کدام عملی نخواهند شد. اینکه

چرا این خبر در این شرایط به رسانه‌ها رسیده، خود موضوع سوّال و بحث دیگری است.
۲. آیا گفت‌وگوهای وین باعث گفت‌وگوهای بغداد شده‌اند؟

این ادعا بلافاصله بعد از انتشار اولین شایعه تأییدنشده درباره گفت‌وگوهای تهران - ریاض مطرح شد. آنچه باعث شده است ریاض تصمیم به تعامل با ایران بگیرد، روند پیگیری احیای برجام و حرکت آمریکا به سمت تعامل برجامی و دیپلماسی با ایران در دولت جدید این کشور است. مشخصاً تغییر رویکرد ایالات متحده در قبال عربستان، از چک سفید دونالد ترامپ به نگاه سرد جو بایدن، در تصمیم ریاض مؤثر بوده است اما تحولات در منطقه را بی‌توجه به تغییرات منطقه نمی‌توان تحلیل کرد. مسئله یمن، موضوع مهم اختلاف ایران و عربستان، به زیان عربستان پیش رفته است و سعودی‌ها عملاً در کارزار خود در یمن شکست خورده‌اند. پرونده سوریه عملاً از فاز ابهام پیشین خارج شده و فشار اسد سقوط نکرده است. امارات متحده عربی، مهم‌ترین متحد منطقه‌ای عربستان، چند ماهی است که دیگر حاضر به نقش‌آفرینی در چالش‌های سعودی نیست. عراق، قطر و دیگران از ادامه چالش تهران - ریاض ناراضی‌اند. اتفاقات تازه‌ای در حوزه افغانستان و ترکیه نیز در حال رخ‌دادن هستند. در کنار همه اینها مدت‌هاست خبر می‌رسد بقیه بازیگران خانواده سعودی، رویکرد تقابلی محمد بن‌سلمان، ولیعهد سعودی با ایران را نمی‌پسندند و درحال اعمال فشار بر او در این زمینه بوده‌اند. ریاض تنها با از دست‌دادن حمایت بی‌چون و چرای بزرگ‌ترین متحدش مواجه نیست. اتفاقات روی زمین به سمتی حرکت کرده‌اند که هزینه تقابل با ایران برای سعودی‌ها بالااست و چشم‌انداز منفعت در آنها به صفر میل می‌کند. به نفع ریاض است که چالش‌های خود با تهران را پایان دهد یا لالاق و گفت‌وگویی با تهران نت دهد و پیکر مدیریت مسائل شود. این تصمیم محمد بن‌سلمان که حتی از سوی بایدن به‌عنوان حاکم دوفتاکتی عربستان جدی گرفته نشده است، فقط به خاطر رفتار بایدن نیست. ریاض در چالش با تهران به فرسایشی بی‌حاصل رسیده و حالا وقت آن شده است که گفت‌وگو با تهران را بپذیرد.

لیست تحریم نیازمند مجوز کنگره است. بنابراین خروج افرادی که هم‌زمان با تحریم‌های هسته‌ای، ذیل این تحریم‌ها قرار گرفته‌اند، کار آسانی نیست. تنها مجوزی که رئیس‌جمهور در این زمینه دارد، تعلیق تحریم‌ها به مدت محدود (سه ماه) است. هیچ آینده روشنی نیز درباره موافقت کنگره آمریکا با لغو تحریم‌ها مشاهده نمی‌شود؛ چراکه جو عمومی و سیاسی در بین دولتمردان آمریکا علیه ایران، پس از افزایش تنش‌ها در زمان ترامپ، به‌شدت مخدوش است. حتی در دولت اوباما نیز منتقدان جدی به برجام در هر دو حزب اصلی آمریکا وجود داشتند.

باین حال، دولت بایدن می‌تواند با یک دستورالعمل اجرایی، تحریم‌های هسته‌ای افراد و نهاد‌ها را به شرایط برجام برگرداند؛ اما تحریم‌های نوع دوم به‌سرعت قابل‌رفع/توقف نیست. درباره تحریم‌های نوع سوم نیز اساساً نه دولت آمریکا می‌تواند و نه علاقه‌مند است. درباره رفع آنها با ایران وارد مذاکره شود. اما از طرف دیگر، ایران اصرار دارد که همه تحریم‌های نوع اول و نوع دوم چون پس از خروج آمریکا از برجام اعمال شده، ماهیت هسته‌ای دارد و باید رفع/توقف شود. این بخش از مذاکرات پیچیده‌ترین بخش پیش‌روی دیپلمات‌های ایرانی و آمریکایی است. آنچه امروز به گوش می‌رسد این است که آمریکا پذیرفته تحریم نهادهای عمومی حاضر در نوع دوم را رفع کند؛ اگرچه مشخص نیست این رفع، لغو است یا تعلیق که با توجه به قوانین داخلی آمریکا به نظر می‌رسد بحث تعلیق باشد؛ مگر آنکه تیم حقوقی دولت بایدن بتواند روندی قانونی برای توقف آن پیدا کند.

خود می‌افزاید طریف در فایل صوتی از نفوذ نظامی‌ها و از نفوذ شخص شهید سلیمانی در موضوع دیپلماسی انتقاد کرده و گفته است که در جمهوری اسلامی ایران بخش‌های حاکم است. هم دیپلماسی را به نفع نظامی‌ها قربانی کردم، درحالی‌که جناح نظامی باید در خدمت دیپلماسی قرار گیرد. المنار مطالب دیگری نیز در این راستا و به نقل از خبرگزاری‌ها و رسانه‌های غربی در سایت فرانسه‌زبان خود درج کرده که تکرار آن توضیح واضحات است.
صلابت و سلامت همیشگی «حزب‌الله» به عنوان نیرویی مقاوم، عقیدتی و متکی بر آرمان و دیدگاه‌های روشن اعتقادی و دارای علقه‌های ایمانی-سیاسی با جمهوری اسلامی ایران همواره از مشخصه‌های بازار این جریان تأثیرگذار در روند مناسبات ملی و منطقه‌ای خاورمیانه بوده و دوری هرچه شفاف‌تر آن و سایر گروه‌های دارای مشخصات مشابه در قبال محور مقاومت و جمهوری اسلامی ایران، باید پرهیز از ورود به محبت همیشگی‌شان نزد افکار عمومی شود و بنابراین باید مراقبت کرد تا قداست حرکت و علقه‌ها معنوی موجود که مورد نیاز در بزنگاه‌های سرنوشت‌ساز تحولات منطقه‌ای است، دستخوش گردبادهای زودگذر نشده و هرچه پررنگ‌تر باقی بماند.

ادامه از صفحه اول

ارزیابی راهبردهای توسعه

بر اساس عکس‌العمل بیهودگی مبادرت به دگرگون‌سازی اجتماعی بیهوده خواهد بود و اصلاً نمی‌تواند آب از آب تکان دهد. ادعای استدلال بیهودگی این است که مبادرت به تغییر بی‌ثمر و نافرجام است و هرگونه تغییر به این یا آن طریق غالباً سطحی و ظاهری و از این‌رو فریبده بوده، هست و خواهد بود چون ژرف ساختارهای جامعه کماکان یکسره دست‌نخورده باقی می‌ماند. براساس استدلال بیهودگی امکان تغییر به‌وسیله هرگونه راهبرد اصلاحی کاملاً مردود است و وضع موجود پایدار خواهد ماند. ساختارها و نهاد‌ها جامعه در مقابل نیروهای معطوف به تغییر مقاوم هستند پس هرگونه اقدامی خاص برای تغییر اجتماعی اصلاً تأثیری نخواهد داشت. دست آخر بر طبق عکس‌العمل مخاطره، هزینه تغییر یا اصلاح پیشنه‌های چندان سنگین است که برخی دستاوردهای گران‌بهای قبلی را در معرض خطر قرار می‌دهد. سوّال اساسی استدلال مخاطره این است: آیا منطقی است که پیشرفت قدیمی را فدای پیشرفت جدید کنیم؟ بر اساس این استدلال چنین وانمود می‌شود که در صورت اقدام اصلاحی جدید، اصلاح مغتقم قدیمی‌تر را به مخاطره می‌افکند. نمی‌توان دستاوردهای دشوار کسب‌شده قدیمی‌تر را قدر نشناخت و با برنامه جدید به مخاطره‌شان افکند. همان‌گونه که بیان شد پس از انقلاب اسلامی ایران سه راهبرد کلان توسعه‌ای در کشور اجرا شد که عکس‌العمل‌هایی در مقابل هرکدام شکل گرفت. برخی از این عکس‌العمل‌ها از چنان نفوذی برخوردار شدند که زمینه طرد و به‌حاشیه‌رانی راهبردها را فراهم کردند. از میان استدلالات‌های مخالف راهبرد تعدیل ساختار، استدلال بیهودگی بانفوذترین استدلال مخالف راهبرد تعدیل ساختاری بود که سرانجام آن را به حاشیه راند. طرفداران استدلال بیهودگی راهبرد تعدیل ساختاری؛ راهبرد جامعه مدنی را مد نظر داشتند که در اواسط دهه ۱۳۷۰ در کشور عمومیت یافت. در این دوران این‌گونه وانمود شد که بدون مشارکت عمومی و توسعه سیاسی، توسعه واقعی محقق نخواهد شد. عکس‌العمل مخاطره‌آمیزبودن راهبرد جامعه مدنی در همان آغاز شکل‌گیری‌اش شروع شد که سرانجام همین عکس‌العمل که استدلال می‌کرد جامعه مدنی برای جامعه دینی و گروه‌های فردست جامعه مانند کارگران و فقرای جامعه تهدیدی بزرگ است، زمینه به‌حاشیه‌رانی آن را فراهم کرد. هم‌زین استدلال علیه راهبرد هدفمند ی‌پارانه‌ها در قالب مفهوم انحراف رقم خورد؛ یعنی این راهبرد یکسره خلاف اهدافی بود که وعده آن می‌داد. یعنی اجرای این راهبرد نابرابری را بیشتر کرد و نعدت‌ها در فقر نکاست که نظر فقرا را بیشتر کرد و زمینه‌ساز فساد و رانت گسترده شد.

مدیریت اخبار و اطلاعات در دوران بحران کرونا

از دیدگاه روان‌شناختی، اطلاعات دریافتی از محیط در دستگاه ذهنی انسان سازماندهی، تحلیل و معنا می‌شود و سپس زمینه رفتار را در انسان فراهم می‌آورد. به هر میزان که اطلاعات دریافتی همساز و نیکوخت باشند، ذهن انسان بهتر آنها را فهم و تفسیر می‌کند و به دنبال آن تصمیم‌گیری می‌گیرد. در روزهای پس از شروع پاندمی کرونا، مردم به دلیل نگرانی، شروع به مطالعه و انتشار اخبار زیادی درباره این ویروس در فضای مجازی کردند. این اخبار اصولاً دارای چند ویژگی هستند؛ مشخص‌نبودن منبع خبر، متضادبودن اطلاعات و توانایی بیشتر مردم در تشخیص صحت و سقم این اطلاعات. بر این اساس، به نظر می‌رسد مطالعه و انتشار این اخبار بیشتر از اینکه کمکی به مردم در محافظت از خود کند، آنها را نگران، شنوش و بلاتکلیف می‌کند. بنابراین درخصوص پیگیری از ویروس کرونا توصیه نگارنده به هم‌وطن عزیز آن است که:
۱- از زیادخوانی اخبار در این زمینه اجتناب کنیم؛ زیرا زیادخوانی فرصت عمل‌کردن را از انسان می‌گیرد
۲- از ارسال پیام‌هایی که از صحت محتوا و منبع آنها اطلاع نداریم، به دیگران اجتناب کنیم
۳- اطلاعات را از منابعی که معتبر هستند، دریافت کنیم
۴- یادمان باشد بهترین حالت برای انسان زمانی است که او بین ایمنی و نایمنی قرار داشته باشد. بنابراین به همان اندازه که برای قائل نسبت به این بیماری ممکن است عواقب ناگواری به همراه داشته باشد، توجه بیش از اندازه به آن نیز موجب افزایش ناامنی و کاهش ایمنی در انسان می‌شود که این خود نیز دردرساز خواهد شد
۵- مراقب باشیم اصول بهداشتی را رعایت کنیم، اما از «گفت‌وگو» منفی در این زمینه اجتناب کنیم
۶- از گفت‌وگویی بیش از اندازه درباره این ویروس با دیگران خصوصاً در منزل اجتناب کنیم. این کار سطح استرس گوینده و شنونده را افزایش می‌دهد و موجب کاهش رفتارهای مراقبتی و بهداشتی می‌شود. آنچه مهم است، آن است که ملاحظات روان‌شناختی را در پیگیری اخبار و اطلاعات مربوط به بحران کرونا رعایت کنیم. برای مثال، کمتر اخبار را چک کنیم؛ خواندن اخبار یک یا دو بار در روز استرس کمتری دارد تا اینکه تمام طول روز اخبار را ببینید یا بشنوید. اخبار را از منابع معتبر و علمی دریافت کنیم و از باور مطالب غیرموق، بدون منبع و شبه‌علمی بپرهیزیم. از بازگوکردن و اشتراک‌گذاری مطالبی که از صحت و سقم آنها اطمینان نداریم، بپرهیزیم. با ارتقای سواد رسانه‌ای خود، از اخبار جعلی و شایعه‌ها دوری کنیم و در دریافت اخبار از فضای مجازی و رسانه‌های اجتماعی دقت و وسواس بیشتری به خرج دهیم.

❖ **مدرس و محقق ارتباطات بحران**